

Utlåtande om praxis i fråga om forskningsorganisationers statsunderstöd och samfinansierade verksamhet

Utlåtandet skrivet av: Mats Lindfelt, Jennifer Penttinen

Till Finansministeriet

Begäran om utlåtande Praxis i fråga om forskningsorganisationers statsunderstöd och samfinansierade verksamhet

Hänvisning: VN/13779/2022

Allmänna kommentarer om utredningen

Vid finansministeriet pågår ett projekt för att utveckla och digitalisera statsunderstödsverksamheten. Ministeriet begär in kommentarer statsunderstödd finansiering av forskning och övrigt stöd till FUI-verksamheten till högskolor och forskningsorganisationer.

Målsättningen är att öka statsunderstödsverksamhetens genomslagskraft, transparens, effektivitet och enhetlighet genom ett digitaliseringsprojekt ur vilket en enhetlig verksamhetsmodell skapas. Ett särskilt nationellt informationscenter inrättas för ändamålet.

Åbo Akademi välkomnar alla strävanden som förenhetligar och digitaliseras alla delar av projektunderstödet till FUI-verksamheten. Det är av särskild vikt att eftersträva smidiga processer för forskarkåren och för de stödtjänster som erbjuds åt forskarkåren vid universiteten och högskolorna och övriga forskningsorganisationer. Om projektet lyckas finns det förutsättningar för att styra nödvändiga resurser till allt mera kvalitativt arbete och därmed förbättra forskningens kvalitet och genomslagskraft i samhället. Utkastet till slutlig rapport är omfattande och fångar de mest relevanta aspekterna som behöver ingå i en dylik rapport.

Det är viktigt att det finns det finns transparens och öppenhet och insyn i hur staten stöder administreringen av statliga bidrag i olika former och att det görs på lika villkor från statligt håll. Viktigt är också att beakta de krav som finns i EU:s förordning om statsunderstöd när en reform av lagstiftningen görs som berör finansiering av forskning. Det finns ett behov att se över regleringen av statsunderstödd forskningsfinansiering. Målsättningen är också förtydliga helheten av finansiering som beviljas till forskningsorganisationer och bland

annat förenkla administreringen av projektansökningar i ansökningskedet och rapporteringen av beviljade medel efter att projekten avslutats. Denna målsättning kan inte annat än understödjas.

Särskilda frågor

1. Begreppen inom forskningsfinansieringen och förfarandena i anslutning till dem (kapitel 3.1)

Förtydligande av ekonomiska begrepp och förenhetligande av förfaranden gällande forskningsfinansieringen understödes för att undvika missförstånd mellan finansiär och sökande eller finansieringsmottagare.

2. Totalkostnadsmodellen gäller finansiering (kapitel 3.2)

Det vore bra att sträva till att ha en gemensam finansieringsmodell för forskningsprojekten. Ifall avvikande finansieringsmodeller används bör detta framgå tydligt ur utlysningstexten och finansieringsbeslutet.

3. Utvecklingen av lagstiftningen (kapitel 3.3)

Åbo Akademi välkomnar förslaget om att se över lagstiftningen, som i dagsläget är splittrad, som en helhet. Viktigt att definiera begrepp tydligt i lagstiftningen och att detta görs i samband med en möjlig reform av statsunderstödslagen.

4. Den bokföringsmässiga behandlingen av mervärdesbeskattningen (kapitel 3.4)

Det är positivt om alla statliga myndigheters finansieringsutlysningar och -beslut tydligt anger hur momsutgifterna ersätts universiteten.

5. Forsknings-, test- och experimentinfrastrukturen (kapitel 3.5)

Utvecklingsförslaget understödes.

6. De ekonomiska begreppen (kapitel 3.6)

Utvecklingsförslaget understödes.